

TRACTAT DE GÈNOVA

20 DE JUNY DE 1705

CONTEXT

Tractat d'aliança signat entre els representants de Catalunya, Antoni de Peguera i d'Aimeric i Domènec Perera, i el representant plenipotenciari de la reina Anna d'Anglaterra, Mitford Crowe, el 20 de juny de 1705 a la República de Gènova.

Catalunya, en motiu de les reiterades violacions de les Constitucions catalanes per part de Felip d'Anjou, es compromet a reconèixer com a rei de la monarquia hispànica a Carles d'Àustria i entrar en guerra facilitant el desembarcament dels Aliats –la *Gran Aliança*- a Catalunya aportant homes per l'exèrcit. Anglaterra es compromet a aportar soldats, armes i pertrets, i a respectar i fer respectar les constitucions i privilegis catalans –tant per part d'Anglaterra com de Carles III- fins i tot en el cas que els aliats perdessin la guerra o es produïssin altres esdeveniments adversos.

TEXT DEL TRACTAT

Text recollit per Francesc de Castellví i Obando –capità de la Coronela de Barcelona- en les seves memòries escrites a l'exili de Viena “*Narracions històriques des de l'any 1700 fins a l'any 1725*”.

“En el nom de la Santíssima Trinitat, Pare, Fill i Esperit Sant; tres persones distintes i un sol Déu veritable.

El Molt Il·lustre Mitford Crow, enviat de la Sereníssima Reina d'Anglaterra a les parts d'Itàlia, i els Il·lustres Senyors Antoni Peguera i Aymerich, i el Dr. en ambdós drets Domènec Perera, en nom propi i dels Il·lustres Senyors dels que es troben autoritzats amb credencials i en comissió.

Convenen, prometen i declaren el contingut i expressat pel present tractat a baix signat. El dit molt Il·ltre. Mitford Crowe declara que la poderosa i Sereníssima princesa Ana, per la gràcia de Déu reina de la Gran Bretanya, de França i d'Irlanda, etcètera, moguda pel bé comú de l'Europa, per a deslliurar-la de l'esclavitud que amenaça la desmesurada ambició de la França, és notori al món

que amb estretes aliances ha unit les armes i forces de la Corona d'Anglaterra amb la dels seus alts i poderosos aliats, no sols a aquest efecte sinó també per auxiliar amb el tot de les seves armes a la sencera recuperació de tota la monarquia d'Espanya al Sereníssim arxiduc d'Àustria Carles III, reconegut pels alts aliats i altres sobirans d'Europa com a legítim successor dels regnes d'Espanya i altres dominis i senyories que posseïa el difunt rei Carles II el dia de la seva mort, els que avui dia té violentament ocupats i tiranitzats la França i fet amb la força de les seves armes reconèixer al Sereníssim Felipe, duc d'Anjou, violant els sagrats tractats de pau, juraments i renúncies solemnement fetes per les Sereníssimes infantes d'Espanya Ana i Maria Teresa, reina de França, per elles i els seus descendents, aprovades i ratificades pels reis de França Lluís XIII i Lluís XIV, amb aprovació i consentiment del Parlament de França i de les Corts tingudes a Espanya.

Anna Stuart.

Londres 1665 - 1 d'agost de 1714

Reina d'Anglaterra, Escòcia i Irlanda.

El real i piadós ànim de la Sereníssima Reina d'Anglaterra, compadida en general de la molt noble i preclara nació espanyola i en particular de la ínclita nació catalana, s'ha dignat amb plena autoritat delegar a l'il·lustre Mitford Crow amb pleníssims poders degudament corroborats per a tractar, convenir i signar una estreta aliança i amistat entre la Corona d'Anglaterra i el molt il·lustre i preclar Principat de Catalunya, manant al molt il·lustre Mitford Crowe passar a les parts d'Itàlia per al recte i just motiu de fer entendre a tota la molt il·lustre i esclarida nació espanyola les seves sanes i rectes intencions i les dels seus alts i poderosos aliats, i plenament informada de les opressions i violències que experimenta tota la nació espanyola i en particular les viles i habitants del Principat de Catalunya per a tractar i concloure amb les persones que destini el Principat de Catalunya.

Els dits Il·lustres Senyors Antoni Peguera i Aymerich i el Dr. en tots dos drets Domingo Perera per si propis i en nom dels Senyors de la seva comissió, declaren i asseguren que han sofert violentament el domini francès, per no tenir forces pròpies ni auxili de cap sobirà no s'han oposat amb les armes des de la intrusió del Sereníssim duc d'Anjou a Espanya, com és notori al Sr. príncep Jorge de Darmstadt, virrei en aquell temps de Catalunya; que reconeixen i tenen per cert que la França ha ocupat el regne d'Espanya i fet reconèixer per rei al Sereníssim duc d'Anjou contra dret i voluntat dels regnes, atemorida i oprimida la nació espanyola pel nombre de tropes que França va apostar a les fronteres d'Espanya en els territoris de Navarra i Catalunya, preparades per a envair-la, afavorits els seus designis [de Felip d'Anjou] pels ministres del piadós difunt rei Carles II, alterant les rectes i justes provisions, oprimint la seva pacífica i real moderació, interpretant i capgirant les rectes disposicions que la justícia del seu reial ànim tenia establertes per a la successió dels seus regnes, derogant les lleis peculiars dels regnes d'Espanya, en particular les del Principat de Catalunya, i que creuen i els consta que els naturals del Principat de Catalunya només per la força i violència sofreixen i toleren el domini francès, més quan amb la usurpada autoritat el Duc d'Anjou a derogat i abolit moltes de les més estimables prerrogatives, constitucions i lleis que gaudeix el principat de Catalunya.

Per d'aquests motius molts dels naturals del Principat s'han absentat de la seva pàtria, altres per oposar-se a tan notòries infraccions es troben detinguts en presons públiques i desterrats, excedint a tan escandalós excés l'absolut domini fins als límits de la ignomínia i ultratge amb què ha estat conduïda a les presons de Madrid el dia 6 de febrer passat la persona de Pablo Ignacio Dalmases, enviat de la ciutat de Barcelona a Madrid, notòria i pública violació del dret de les gents i de les més estimables prerrogatives i privilegis que el Principat de Catalunya està en possessió de gaudir en les persones dels seus ambaixadors i enviats, no permetent-li presentar els greuges fets a les principals lleis i privilegis del Principat, i en el mes de març tret de la presó pública i desterrat a la ciutat de Burgos on, ens asseguren, es troba reconegut pels Il·lres. Srs. contractants ser molt dificultós que les viles de Catalunya, oprimides del domini francès, puguin autoritzar i delegar persones a aquesta lloable fi; executades les diligències que el calamitós dels temps ha permès, informat d'aquest Il·ltre. Mitford Crowe que generalment els naturals del Principat de Catalunya abominen del dur jou de la França i que els Il·lres. Srs. D. Antoni Peguera i Aimeric i el Dr. Domingo Perera estan autoritzats amb amplis poders i representació en aquell Principat, perseguits de la tirania francesa viuen amb resguard resoltos a prendre les armes i a aclamar al seu legítim rei Carles III, ajudats de les armes dels alts aliats, i que aquests Il·lres. Srs. asseguren sota la seva paraula d'honor per si mateix i pels Il·lres. Srs. de la seva comissió que compliran i executaran el contingut del tractat o tractats que es jutgin convenients establir i signar segons el tenor i intel·ligència dels poders que recíprocament s'han reconegut d'una i una altra part inclosos en el present tractat; tingudes a aquest efecte diferents i repetides juntes per aquest lloable i

*Antoni de Peguera i d'Aimeric.
Barcelona, 1682 - València, 1707
Marques de Foix i senyor de Torrelles
Coronel del Regiment de Reials Guàrdies Catalanes.*

saludable fi, han convingut i signat els següents capítols d'amistat, aliança i protecció, els quals prometen seran fermes i valedors i que per cap temps ni imprevist poden ser interpretats en un altre sentit que el propi tenor literal, que s'expliquen els capítols que les parts contractants han convingut [s'enumeren els punts per a facilitar-ne la lectura:].

1. L'Il·ltre. Sr. Crowe promet i assegura que a fi de facilitar i ajudar als naturals i habitants del molt Il·ltre, preclar i ínclit Principat de Catalunya a finalitzar el violent domini de la França que els alts i poderosos aliats i principalment l'Anglaterra assegura i promet que el número de les tropes aliades de desembarcament que es destinaran per a Catalunya serà efectiu de 8.000 Infants i 2.000 cavalls, més o menys.
2. Com a aquests Il·ltres. Srs. asseguruen la gran inclinació dels naturals a sacsejar-se el jou de la França, i a auxiliar amb les seves armes els justos objectius dels alts aliats i que esperen que compareixeran un gran nombre de gent un cop efectuat el desembarcament i que no tots tindran bones armes ni municions, promet que desembarcarà fins al número de 12.000 fusells per a armar als naturals que no tinguin armes i que tota la gent d'armes destinada al servei serà proveïda de pólvora i bales i un i un altre expressat en aquest capítol serà distribuït pels comissaris d'Anglaterra o alts aliats intervenint aquests Srs.
3. Sent la recta intenció de la Sereníssima reina d'Anglaterra no gravar ni molestar els naturals de la molt noble nació catalana, sinó protegir-la per al seu major bé, consol i llibertat, promet i assegura que la Sereníssima reina pagarà real i efectivament els 6.000 homes armats que aquests Il·ltres. Srs. prometen aportar a punt i llestos per unir-se a les tropes de desembarcament; seran pagats pels comissaris o tesorers de la Sereníssima reina en tant que el Sereníssim rei Carles III no doni les providències per a la paga efectiva de dits 6.000 homes.

Mitford Crowe, 1669 - 1719

4. Sent just i proporcionat a la raó compensar amb el premi el mèrit que es guanya amb el risc i amb l'honor, declarant aquests Il·ltres. Srs. que els Srs. de la seva comissió desitgen servir al Sereníssim rei Carles III i els seus alts aliats i que declaren i desitgen que de dits 6.000 homes que prometen efectius es formin regiments de cavalleria i infanteria, conforme sigui convenient i que d'aquests cossos siguin aquests Srs. nomenats oficials, aquest Il·ltre. Sr. Mitford Crow promet que d'aquests 6.000 homes aquests Srs. seran nomenats capitans ells i els altres subjectes que aquests Srs. destinessin i que així mateix siguin a la seva voluntat nomenats els tinents i alferes, ben entès que la nominació de coronels, tinents coronels i sergents majors quedi reservada a la voluntat i elecció del Sereníssim rei Carles III o dels generals dels alts aliats.

5. En consideració que aquests Il·ltres. Srs. asseguruen que segons les lleis del Principat de Catalunya està establert que el rei que segons dret i lleis de Catalunya entre en possessió del domini està obligat al seu ingrés jurar les lleis, constitucions i privilegis; aquest Il·ltre. Mitford Crowe promet, informat de les rectes intencions del Sereníssim rei Carles III, i seguint les ordres de la Sereníssima reina d'Anglaterra, que instarà, demanarà i sol·licitarà els poders del Sereníssim Carles III per a assegurar el total compliment i seguretat de que les lleis d'aquest Principat per major conservació de les seves lleis (el que no ha de dubtar-se de la rectitud del Sereníssim rei Carles III, la qual cosa aquests Srs. no dubten en la més lleu circumstància) ofereix i promet ara i per qualsevol cas que pogués sobrevenir tota seguretat i garantia que els privilegis i lleis del Principat no patiran la menor alteració en totes les seves circumstàncies.
6. I per manifestar més àmpliament el zel al bé públic i la inclinació de la Sereníssima reina d'Anglaterra a l'ínclita i noble nació catalana, aquest Il·ltre. Mitford Crowe promet que sempre que, el que Déu no permeti, succeïssin adversos i imprevisibles successos en les armes, assegura que aquests Il·ltres. Srs., les persones del seu seguici, altres naturals i habitants de l'aquest Principat que es declaressin i prenguessin les armes a favor del rei Carles III i alts

aliats, auxiliats i ajudats de les armes d'Anglaterra i els seus alts aliats per a la fi de sacsejar-se l'horrorós jou de la França quedaran amb tota seguretat, sota garantia i protecció de la Corona d'Anglaterra, sense que puguin patir la més mínima alteració ni detriment en les seves persones, béns, lleis ni privilegis, de manera que ara i en l'esdevenidor gaudi el Principat de Catalunya totes les gràcies, privilegis, lleis i costums, tant en comú com en particular de la manera que aquest Principat gaudia aquests privilegis, lleis i gràcies en el temps del difunt rei Carles II.

7. Sent el sincer i real ànim de la Sereníssima reina de la Gran Bretanya el d'assegurar amb tota protecció als regnes, dominis, senyoriis i províncies d'Espanya que es declaraessin en favor del seu legítim rei Carles III i els alts aliats de que siguin conservats i mantinguts els seus privilegis i lleis, i en particular els del molt il·lustre Principat de Catalunya que assegurats es declararan amb esforç els seus naturals, aquest II-ltre. Mitford Crowe promet que després d'ocupada la plaça de Barcelona, o abans si fos necessari, declararà de paraula i per escrit als diputats del Principat de Catalunya o a altres persones destinades a representar les viles d'aquest Principat que expressarà i ratificarà tot el contingut i convingut en el present tractat a fi que ara, ni en cap temps els naturals de l'aquest Principat puguin ni hagin de sofrir cap mena de dubte de que els seus privilegis i lleis seran amb totes les formes mantinguts i conservats.
8. Els sobredits II-ltres. Srs. D. Antoni Peguera i Aymeric i el Dr. Domingo Perera en nom propi i dels II-ltres. Srs. de la seva comissió, atès i reconegut que pels antecedents capítols queden els naturals del Principat de Catalunya tant en comú com en particular assegurades les seves persones, béns, constitucions, privilegis i prerrogatives prometen que després de desembarcades les armes aliades al Principat de Catalunya reconeixeran pel seu legítim rei senyor i successor de tota la monarquia d'Espanya segons les constitucions i lleis de l'aquest Principat al Sereníssim Carles III, arxiduc d'Àustria, pel seu rei i senyor natural.
9. Aquests II-ltres. Srs. en nom dels esmentats prometen que 10 hores després de tingut l'avís que l'armada marítima de l'Anglaterra o alts aliats està ancorada en les costes de Llevant des de la ciutat de Barcelona fins a les costes de França marxaran des de les muntanyes i parts de la ciutat de Vic en número de 6.000 homes armats i capitanejats per aquests senyors i s'ajuntaran amb les tropes d'Anglaterra i aliats, i obeiran les ordres que se'ls donessin i manessin en servei del seu legítim rei i els seus alts aliats.
10. Prometen així mateix que procuraran i tindran en dit camp després de tres dies de desembarcades les tropes totes les bèsties de càrrega necessàries per al tren de l'artilleria i bagatges corresponents al número de les tropes.
11. Prometen així mateix que les tropes que desembarcaran seran allotjades en les viles i llocs segons les constitucions i lleis de Catalunya i com en temps del difunt rei Carles II.
12. Prometen així mateix que a fi de que els preus dels comestibles o queviures siguin regulars i no hi hagi cap augment, posaran preu en el blat, farina i pa, de manera que cap quartera de blat, mesura del país, excedeixi el preu de 40 rals, regulat el preu de la farina i pa sobre aquesta taxa, i la quartera d'ordi a 13 rals.
13. Prometen així mateix que per a la major comoditat i benefici de les tropes faran que la càrrega del vi, mesura del país, no excedeixi el preu de 45 rals moneda catalana i que la lliura de moltó, porc i bou no excedirà el preu en què avui dia es ven a Catalunya.

*Domènec Perera
Vic ?- Barcelona, 1706
Mort el 21 d'abril de 1706 en la defensa del setge de Barcelona.*

14. Prometen així mateix, perquè les operacions militars no tinguin el menor retard, que disposaran conduir al camp les feixines, pertrets i altres coses necessàries a costes i despeses dels naturals.
15. Prometen així mateix sota la bona fe i paraula que el molt Il·ltre. Mitford Crowe els dona i promet que totes les sumes de diners que constés haver gastat tant en ajuntar les gents com en les seva paga, i les altres de transcendència que seran real i efectivament pagades, i així mateix els deutes que s'obliguessin per a la manutenció de dits 6.000 homes, que prometen tindran efectius al temps establert, desembarcades les tropes; s'obliguen i prometen per l'espai i terme d'un mes i mig a pagar aquestes gents, prenent a prestat o interès si cal, i que passat aquest terme aquest Il·ltre. Mitford Crowe promet pagar real i efectivament el que constés haver aquests senyors pagat i gastat pel manteniment i manutenció d'aquestes gents, ben entès en el cas que el Sereníssim rei Carles III no els pagui, i que passat aquest terme no estiguin ja desembarcades les tropes en les costes de Catalunya aquest Il·ltre. Mitford Crowe promet que pagarà les sumes dels sous que importarà la paga de la gent que tindran aquests senyors efectiva, anticipant els diners de 3 a 3 mesos per les contingències de la mar.
16. Finalment, han convingut les Il·ltres. parts contractants que s'assenyalarà el mes i dia en què aquests senyors i les seves gents hauran de proclamar públicament pel seu legítim rei i senyor al Sereníssim rei Carles III, arxiduc d'Àustria, convenint les parts tenir secret aquest tractat, pels grans perjudicis que es podrien ocasionar a aquests senyors, les seves gents i altres naturals i habitants del Principat de Catalunya

En fe i seguretat del convingut en els precedents capítols d'aquest tractat pel molt Il·ltre. Sr. Mitford Crowe, enviat de la Sereníssima reina d'Anglaterra a les parts d'Itàlia per aquesta fi, i pels Il·ltres. Srs. Antoni Peguera i Aimeric i el doctor Domingo Perera en nom propi i dels Il·ltres. de la seva comissió, comunicades recíprocament les lletres credencials i comissions, que estan unides al present tractat, i fetes còpies uniformes per les Il·ltres. parts contractants, signades de mà pròpia de dits Il·ltres. Srs. i segellades amb els segells de les seves pròpies armes, fet, conclòs, segellat i signat el present tractat a la ciutat de Gènova, a 20 de juny de 1705.

Mitford Crow. Lloc del segell.
D. Antoni Peguera i Aymerich
Dr. Domènec Perera
Llocs dels segells”

RESUM DE LES CLÀUSULES DEL TRACTAT

1. Anglaterra es compromet a desembarcar 8.000 soldats d'infanteria i 2.000 soldats de cavalleria dels aliats a Catalunya.
2. Anglaterra es compromet a armar els 6.000 homes que aportarà Catalunya amb 12.000 fusells amb la seva pólvora i bales necessàries.
3. Anglaterra es compromet a pagar els sous dels 6.000 homes que aportarà Catalunya fins que no ho faci Carles III.
4. Anglaterra es compromet a aixecar nous regiments de cavalleria i d'infanteria amb els 6.000 homes que aportarà Catalunya, dels que seran nomenats oficials –capitans, tinents i alferes- els signants del tractat, o qui ells designin. Els coronels, tinents coronels i sergents majors seran nomenats per Carles III, o els generals dels aliats.
5. Carles III jurarà les lleis, constitucions i privilegis del Principat de Catalunya abans d'entrar en possessió del títol, i els privilegis i lleis del Principat no patiran la menor alteració.

6. Anglaterra es compromet a protegir a tots els habitants del Principat favorables a Carles III i a les lleis, constitucions i privilegis del Principat fins i tot en el cas que els aliats perdessin la guerra o es produïssin esdeveniments adversos.
7. Anglaterra es compromet a ratificar públicament davant els representants del Principat les clàusules del tractat després d'alliberar Barcelona, o abans si es creu necessari.
8. El Principat es compromet a reconèixer com a sobirà, segons les constitucions i lleis del Principat, a Carles III un cop desembarcades les tropes aliades i complertes les clàusules anteriors.
9. El Principat es compromet a aportar 6.000 homes immediatament després de l'arribada dels aliats.
10. El Principat es compromet a proporcionar totes les bèsties de càrrega necessàries per al tren d'artilleria i bagatges per les tropes en un màxim de tres dies.
11. El Principat es compromet a allotjar les tropes desembarcades.
12. El Principat es compromet a fixar i regular els preus del blat, farina i pa per evitar l'especulació.
13. El Principat es compromet a fixar i regular els preus del vi, moltó, porc i bou per evitar l'especulació.
14. El Principat es compromet a aportar les feixines, pertrets i tot el necessari per les operacions militars.
15. El Principat es compromet a pagar la despesa inicial dels 6.000 homes durant un mes i mig, Anglaterra es compromet a pagar aquestes despeses en el cas que no ho faci Carles III.
16. Ambdós es comprometen a mantenir en secret les clàusules del tractat mentre convingui.

Font:

DE CASTELLVÍ, Francesc, "*Narraciones Históricas Tomo I*", Madrid, Fundación Francisco Elías de Tejada, 1997

Composició: J.BQ.E.

Dibuixos: Francesc Riart i Jou